

GEDRAGSPROTOCOL

DALTONBASISSCHOOL DE BORGWAL

Inhoud gedragsprotocol Daltonbasisschool De Borgwal

INLEIDING	3
HOOFDSTUK 1. DE BORGWAL, EEN VEILIGE SCHOOL	4
1.1 We gaan uit van vertrouwen	4
1.2 Gedeelde visie over en gedeelde verantwoordelijk voor de opvoeding van leerlingen	4
1.3 Wij geven het goede voorbeeld	5
1.4 Wij besteden ruim aandacht aan de sociaal emotionele ontwikkeling van leerlingen	5
1.5 Wij werken met een gedragscoördinator	5
HOOFDSTUK 2. DE ROL VAN DE BORGWAL BIJ PESTGEDRAG	6
2.1 Gedoe hoort erbij en is leerzaam	6
2.2 Hoe leren we leerlingen om te gaan met gedoe?	6
2.3 Aanpak pesten op De Borgwal	7
HOOFDSTUK 3. DE ROL VAN DE BORGWAL BIJ GRENSOVERSCHRIJDEND GEDRAG	9
3.1 Stappenplan gedragsprotocol	9
3.1.1 Eerste waarschuwing	9
3.1.2 Gele kaart (1,2,3) (met time-out)	10
3.1.3 Rode kaart (schorsing)	10
3.1.4. Verwijdering	11
BIJLAGEN	
Bijlage 1. Mogelijke consequenties op pest- of grensoverschrijdend gedrag	13
Bijlage 2. Stappenplan gedragsprotocol	15
Bijlage 3. Verslaglegging rondom pestgedrag en grensoverschrijdend gedrag	16
Bijlage 3 'Oepsblad'	18
Bijlage 4 'Vertel het je ouders-blad'	19

INLEIDING

Voor u ligt het gedragsprotocol van Daltonbasisschool De Borgwal. In dit protocol leest u in hoofdstuk 1 onze uitgangspunten rondom gedrag en de sociale veiligheid op onze school. Wij geven aan hoe wij preventief te werk gaan om wenselijk gedrag te bewerkstelligen en om bijvoorbeeld pestgedrag te voorkomen. Daarnaast beschrijven we in hoofdstuk 2 en 3 de rol van de leerkrachten, ouders, gedragscoördinator en directie indien er toch sprake is van pestgedrag of grensoverschrijdend gedrag.

HOOFDSTUK 1. DE BORGWAL, EEN VEILIGE SCHOOL

Leef met je eigen talent, want iedereen is mooi als je bent wie je bent!

Op Daltonbasisschool De Borgwal stemmen wij het leren af op de behoeften en kwaliteiten van iedere leerling. Hierbij werken we vanuit de Daltonkernwaarden zelfstandigheid, samenwerken, verantwoordelijkheid, reflectie, effectiviteit & doelmatigheid en borging. We hebben vertrouwen in iedere leerling en willen dit door onze aanpak ook uitstralen. Wij handelen vanuit de volgende opdrachten;

- Een pedagogische opdracht; alle leerlingen en medewerkers hebben recht op een veilig leer- en werkklimaat.
- Een onderwijskundige opdracht; alle leerlingen hebben recht op passend onderwijs.
- Een maatschappelijke opdracht; de school ontwikkelt en stimuleert waardevol burgerschap.

In dit protocol besteden wij aandacht aan de pedagogische opdracht binnen onze school en dan vooral wanneer het op dit gebied mis dreigt te gaan of mis gaat. Wat mogen de leerlingen en ouders van ons verwachten? Hoe wij uitvoering geven aan de andere twee opdrachten staat omschreven in de zogenaamde onderwijsplannen.

Op pedagogisch gebied, hebben wij de volgende uitgangspunten:

- Het is voor ons belangrijk dat leerlingen zich thuis voelen op school. Het team creëert een leerlingvriendelijke sfeer, waarbinnen aandacht is voor de basisbehoeften van de leerling; liefde, veiligheid, vertrouwen en duidelijkheid. Daarnaast is er volop aandacht voor talenten van onze leerlingen. Hoe wij dit doen staat omschreven in het zogenaamde onderwijsplan sociaal-emotionele ontwikkeling.
- School is bedoeld om te leren. Dit kan alleen als leerlingen zich veilig voelen op school. We hebben een duidelijke visie op hoe we met elkaar omgaan en willen graag samen met ouders en leerlingen zorgen voor een veilige school. In de volgende paragrafen geven wij aan wat hierbij in onze ogen belangrijk is.

1.1 Wij gaan uit van vertrouwen

De meeste mensen willen te vertrouwen zijn. Op die manier willen we gezien, gehoord en begrepen worden. We gaan daarom uit van elkaars goede bedoelingen en kijken met vertrouwen naar elkaar en de leerlingen. Ons uitgangspunt is daarbij dat je jezelf mag zijn.

1.2 Gedeelde visie over en gedeelde verantwoordelijk voor de opvoeding van leerlingen

In onze ogen richt goede opvoeding zich op fundamentele menselijke waarden zoals: liefde, veiligheid, vertrouwen, duidelijkheid, mededogen, toewijding, zelfstandigheid, verantwoordelijkheid, samenwerken en betrokkenheid. Wat ons betreft is het belangrijk dat ouders deze zienswijze delen. Op deze manier kan er sprake zijn van een gedeelde verantwoordelijkheid bij het tegemoetkomen aan de fundamentele menselijke waarden. Gevoelens als angst, boosheid, onmacht en ergernissen mogen er bij leerlingen, ouders en teamleden zijn, maar deze proberen we in een gesprek om te buigen naar bijvoorbeeld vertrouwen.

1.3. Wij geven het goede voorbeeld

De leerlingen voelen zich veilig als wij het goede voorbeeld geven. Dit doen wij als volgt:

- Wij werken met gedragsregels zodat leerlingen weten wat op school wenselijk gedrag is. Deze gedragsregels worden door het team nageleefd en ze worden met de leerlingen besproken en geoefend. Het team is gezamenlijk verantwoordelijk voor de naleving van deze gedragsregels door leerlingen en team.

Op De Borgwal gelden deze gezamenlijke afspraken:

GEDRAGSREGELS De Borgwal		GEDRAGSREGELS De Borgwal	
	<i>Wij komen gemaakte afspraken na.</i>		<i>Wij komen gemaakte afspraken na.</i>
	<i>Wij doen mee, ook al vind je een activiteit minder leuk.</i>		<i>Wij doen mee, ook al vind je een activiteit minder leuk.</i>
	<i>Wij gaan zuinig en voorzichtig met materialen en onze omgeving om.</i>		<i>Wij gaan zuinig en voorzichtig met materialen en onze omgeving om.</i>
	<i>Wij ontvangen en geven complimenten.</i>		<i>Wij ontvangen en geven complimenten.</i>
	<i>Wij praten over gevoelens en emoties en proberen zo open mogelijk te zijn over wat ons bezighoudt.</i>		<i>Wij praten over gevoelens en emoties en proberen zo open mogelijk te zijn over wat ons bezighoudt.</i>
	<i>Wij geven een grens aan en accepteren grenzen van anderen.</i>		<i>Wij geven een grens aan en accepteren grenzen van anderen.</i>
	<i>Wij helpen elkaar en werken samen.</i>		<i>Wij helpen elkaar en werken samen.</i>
			<i>Wij weten dat iedereen verschillend is en waarderen elkaar. We maken gebruik van elkaars talenten.</i>

- We oordelen niet over elkaar en de leerlingen (ook niet op sociale media).
- Indien zich een probleem voordoet of als we ons zorgen maken, dan overleggen we met elkaar. We zoeken een oplossing die goed is voor alle betrokkenen en die recht doet aan de situatie.

1.4 Wij besteden ruim aandacht aan de sociaal emotionele ontwikkeling van leerlingen

Op De Borgwal leren we sociaal-emotionele vaardigheden aan door het bespreken en oefenen van gedrag door middel van het voeren van gesprekken en het doen van verschillende oefeningen/activiteiten. Hoe wij invulling geven aan het ontwikkelen van de sociaal-emotionele ontwikkeling staat omschreven in het onderwijsplan sociaal-emotionele ontwikkeling.

1.5 Wij werken met een gedragscoördinator

Eén van de leerkrachten (Thijs Rasing) is gedragscoördinator. Hij coördineert onderliggend gedragsprotocol en is aanspreekpunt voor leerlingen, leerkrachten en ouders daar waar het om vragen rondom gedrag gaat.

Door inzet van bovengenoemde, proberen wij pestgedrag of grensoverschrijdend gedrag te voorkomen. Mocht in de praktijk toch blijken dat er sprake is van pest- of grensoverschrijdend gedrag, dan volgen wij de aanpakken omschreven in hoofdstuk 2 en 3.

HOOFDSTUK 2. DE ROL VAN DE BORGWAL BIJ PESTGEDRAG

In dit hoofdstuk beschrijven wij wat wij doen als het ondanks de preventieve inzet toch misgaat en er sprake is van pestgedrag.

Een belangrijk uitgangspunt van onze school is dat iedere leerling zich op school veilig en plezierig moet voelen. Dit betekent dat:

- Op school niet gepest mag worden. Wij weten immers dat iedereen verschillend is en waarderen elkaar. We maken gebruik van elkaars talenten, helpen elkaar en werken samen. Elkaar pesten hoort hier niet bij;
- Het team de taak heeft om de leerlingen te beschermen tegen pestgedrag;
- Leerlingen, ouders en het team er samen alles aan moeten doen om pestgedrag te voorkomen;
- Het team in samenspraak met ouders volgens een vast stappenplan optreedt tegen pesten als dit zich toch voordoet.

2.1 'Gedoe' hoort erbij en is leerzaam

Het is normaal dat leerlingen af en toe 'last' hebben van elkaar. Dit gebeurt thuis en op school. Ze willen spelen met hetzelfde speelgoed, ze willen rustig werken terwijl een ander door de klas roept, ze willen met hetzelfde leerling spelen, maar niet met elkaar. Kortom: er ontstaat 'gedoe'. Dit zijn voor leerlingen allemaal leermomenten. Als volwassenen moeten wij immers ook leren omgaan met onze behoeften en die van anderen. We zullen onze grenzen en wensen moeten aangeven. In de volgende paragraaf leggen wij uit hoe wij omgaan met gedoe.

2.2 Hoe leren wij leerlingen om te gaan met gedoe?

Fase 1: leerling heeft last van een ander

We leren leerlingen om rustig aan te geven dat ze ergens last van hebben en te vragen of de ander wil stoppen. Soms wordt een incident groter doordat leerlingen het gedrag van een ander ervaren als pesten en vervolgens agressief of klagerig reageren (richting klasgenoten, leerkracht, ouders). Klasgenoten, leerkrachten en ouders kunnen dit onbewust versterken, bijvoorbeeld door agressief gedrag goed te keuren ("mep maar terug"), te veel medelijden te tonen of kwaad te spreken over de andere leerling.

Fase 2: het storende gedrag gaat door

Word dus niet boos, ga niet huilen, ga niet in discussie. Laat de klasgenoot, die vervelend doet, 'kletsen' en ga samen met een klasgenoot die je vertrouwt (maatje of vriendje) iets anders doen. Als jij niet meer op het vervelende gedrag let, houdt het meestal vanzelf op. Gaat het toch door? Dan stap je naar een volwassene die je kan helpen (leerkracht, pleinwacht, ouders).

Vaak blijft het bij een incident en is er géén sprake van structureel pesten. Wat wij doen als er wel sprake is van structureel lastigvallen vanuit een machtspositie, wordt in de volgende paragraaf beschreven.

2.3 Aanpak pesten op De Borgwal

Definitie pesten:

Wanneer een leerling of groepje in een machtsverhouding steeds opnieuw een andere leerling blijft lastigvallen (psychisch, verbaal of fysiek), spreken we van pesten.

Bij plagen zijn de leerlingen gelijk aan elkaar; er is geen machtsverhouding. De rollen liggen niet vast: de ene keer plaagt de één, de andere keer plaagt de ander. Het gebeurt zonder kwade bedoelingen en is daarom (vaak) leuk, plezierig en grappig.

Pesten kan schadelijk zijn en daarom moeten we samen zorgen dat het snel stopt. Hierbij gaat het om duidelijk begrenzen van ongewenst gedrag (van alle partijen) en het herstellen van het vertrouwen. Omdat ieder pestgeval anders is, moet per situatie bekeken worden hoe wij hier mee omgaan. Transparantie is hierin belangrijk. Pesten vinden wij niet acceptabel en kan belemmerend werken op de veiligheid voor leerlingen en daarmee op het leren. Dat kan en mag niet de bedoeling zijn. Hieronder beschrijven wij hoe we op De Borgwal met pestgedrag omgaan.

Wij kijken naar het pestgedrag en maken dit bespreekbaar met de verschillende partijen

We leren leerlingen verantwoordelijkheid te nemen en een positieve rol te spelen voor elkaar. We leren buitenstaanders (klasgenoten) het pestgedrag niet te bekrachtigen. Leerlingen leren een goede vriend te zijn van de pester door hem weg te halen bij het pesten en met hem iets anders te gaan doen. Als omstanders/buitenstaanders niet ingrijpen, stemmen ze impliciet in met het pesten. leerlingen die gepest worden, leren we om duidelijk hun grens aan te geven, geen aandacht te geven aan het negatieve gedrag, erbij weg te gaan en naar een maatje te gaan. Werkt het niet, dan ga je naar een aanwezige volwassene. Klasgenoten hebben allemaal maatjes. We leren leerlingen hoe je een goed maatje kan zijn voor iemand die last heeft van een ander. Wees zelf te vertrouwen, geef geen aandacht aan pestgedrag en ga samen iets anders doen.

Wij betrekken de omgeving

Het betrekken van ouders bij de normen, waarden en het groepsproces is van groot belang, dit versterkt het WIJ-gevoel. leerlingen luisteren in de eerste plaats naar hun ouders. Ouders helpen hun leerling door met vertrouwen te spreken over klasgenoten, ouders en de school. De groepsnorm is van grote invloed op pesten. De groepsnorm moet zijn dat we onze eigen status/populariteit niet versterken op een manier die ten koste gaat van een ander. Deze groepsnorm wordt versterkt door te werken aan het onderling vertrouwen in de groep.

Het verschil tussen pesten op school en pesten thuis of in de buurt is niet altijd duidelijk. Problemen die buiten school(tijd) ontstaan, kunnen op school doorwoekeren of oplaaien. Dit geldt ook voor het gebruik van sociale media. Leerlingen staan online met elkaar in contact en kunnen elkaar individueel, maar ook als groep pesten en bedreigen. Mochten ouders dit opmerken, dan worden wij hier graag van op de hoogte gebracht. Per geval bekijken wij dan waar de verantwoordelijkheden van school en van de ouders liggen.

Wij (team en ouders) letten op de manier waarop we dit doen. Onze leidraad:

Wij willen dat iedereen zich veilig voelt op school. Er is daarom geen excuus voor wangedrag. We delen leerlingen niet in, in daders en slachtoffers. Pesten is een complex probleem waarbij daders en slachtoffers niet altijd te scheiden zijn en soms één en dezelfde persoon zijn. Leerlingen worden niet in hun kracht gezet door ze te labelen als dader of slachtoffer. De 'dader' wordt dan negatief bekeken (met wantrouwen) en doet dan alles fout in de ogen van anderen. Het 'slachtoffer' wordt dan als 'zwak' bestempeld en wordt niet aangesproken op zijn of haar (veer)kracht. Hoe doen wij het wel:

1. Er zijn gedragsregels opgesteld (zie bladzijde 5) en er zijn duidelijke afspraken gemaakt over de aanpak van 'gedoe'. Eerst probeer je er zelf uit te komen, als dit niet lukt moet een volwassene ingeschakeld worden om te bemiddelen.
2. Zodra een leerkracht pestgedrag vermoedt, ziet of ervan op de hoogte gesteld wordt, roept hij/zij de betrokken leerlingen bij zich. Beide partijen mogen hun verhaal doen; eerst afzonderlijk, daarna gezamenlijk. De leerkracht gaat samen met de betrokken leerlingen na of er sprake is van pestgedrag. De leerkracht laat het OEPS-blad (zie bijlage 3) invullen om de leerlingen zelf eerst te laten nadenken over zijn/haar gedrag. Dit hanteren wij vanaf groep 5.
3. Worden de gedragsregels niet nageleefd, dan heeft dat consequenties (zie bijlage 1).
4. Komt het negatieve gedrag ondanks consequenties nog steeds voor, dan worden ouders geïnformeerd. Bij leerlingen tot en met groep 4 doet de leerkracht dit. Aan de leerlingen vanaf groep 5 wordt gevraagd het 'vertel het je ouders'-blad in te vullen en de volgende dag ondertekend mee terug te brengen. De leerkracht controleert het 'vertel het je ouders'-blad en of het ondertekend terugkomt. Zo niet, dan meldt de leerkracht het aan de ouders.
5. Wanneer dezelfde leerlingen nogmaals betrokken zijn bij pestgedrag, dan neemt de leerkracht contact op met de ouders en wordt een afspraak gemaakt voor een gesprek. Dit geldt voor alle betrokkenen bij het pestgedrag. Indien nodig, kan de leerkracht ook besluiten een gezamenlijk gesprek met de betrokken ouders en/of betrokken leerlingen te organiseren. Dit gebeurt in overleg met de directeur/gedragscoördinator. Tijdens dit gesprek houden wij het volgende voor ogen: we zoeken een oplossing die goed is voor alle betrokkenen. We blijven met respect spreken over en met elkaar en oordelen niet. Wij (ouders en team) geven het goede voorbeeld.
6. Mochten alle gesprekken en daaruit voortvloeiende acties geen effect hebben en het pestgedrag blijft bestaan, dan voert de directeur een gesprek met de leerling en de ouders om duidelijk te maken dat gedrag moet veranderen anders volgen andere consequenties, bijvoorbeeld schorsing of verwijdering.
7. Als ook dit geen effect heeft, dan handelt de directeur conform de procedure schorsing en verwijdering, zie hoofdstuk 3.1.

Alle incidenten en gesprekken worden door de leerkracht, de directeur of gedragscoördinator genoteerd in het leerlingvolgsysteem Parnassys.

HOOFDSTUK 3. DE ROL VAN DE BORGWAL BIJ GRENSOVERSCHRIJDEND GEDRAG

In dit hoofdstuk beschrijven wij wat wij doen als het ondanks de preventieve inzet toch misgaat en er sprake is van grensoverschrijdend gedrag.

Gedrag dat de veiligheid van anderen in gevaar brengt, past niet op onze school. Ons uitgangspunt is dan ook dat we consequent omgaan met leerlingen die dit probleemgedrag laten zien. Communicatie naar alle betrokkenen is daarbij van essentieel belang, vandaar ook deze uiteenzetting in dit hoofdstuk, zodat eenieder weet wat men op De Borgwal rondom grensoverschrijdend gedrag kan verwachten.

Grensoverschrijdend gedrag is wangedrag waardoor de veiligheid of het onderwijsleerproces op school ernstig verstoord wordt. Hierbij kan gedacht worden aan:

- **Fysiek geweld:** fysieke handelingen gericht op het lichaam van de ander, bijvoorbeeld slaan, schoppen, spugen, verwonden, vastgrijpen, woedeaanvallen en/of met voorwerpen gooien;

- **Verbaal geweld:** waaronder schelden, beledigen, discrimineren
- **Psychisch geweld:** lastigvallen, bedreigingen met geweld, chantage, onder druk zetten, achtervolgen;
- **Digitaal geweld:** pestgedrag via internet of sociale media;
- **Vernielingen:** moedwillig en herhaaldelijk kapotmaken van objecten en materialen
- **Seksuele handelingen:** onder andere seksistische opmerkingen, seksuele toespelingen en ongewenste intimiteiten;
- **(Nep)wapens:** op onze school zijn (nep)wapens en andere gevaarlijke voorwerpen verboden (geldt ook voor de speelgoedmiddagen en carnaval). Waterpistolen/waterspuiten zijn op afspraak op 'waterdagen' toegestaan). Het doen alsof je op iemand schiet, is op onze school ook niet toegestaan;
- **Weglopen:** de school verlaten zonder toestemming.

In het geval van bovenstaand gedrag wordt altijd de directeur of gedragscoördinator betrokken. De ouders worden dezelfde dag door de leerkracht, de gedragscoördinator of de directeur op de hoogte gebracht van het voorval. Bij bovengenoemd gedrag zijn gradaties te onderkennen. Als een leerling eenmaal moedwillig iets kapot maakt, volgt een andere consequentie dan als er sprake is van seksuele handelingen of fysiek geweld. In bijlage 1 hebben wij beschreven welke consequenties denkbaar zijn. In het volgende hoofdstuk beschrijven wij het protocol schorsing en verwijdering, welke op stichtingsniveau is vastgelegd.

3.1 Stappenplan gedragsprotocol

Wij werken op De Borgwal met een stappenplan bij ongewenst gedrag. Dit stappenplan zetten wij in vanaf groep 3. Voor kleuters bekijken wij per situatie wat een passende stap of consequentie is. Wij maken hier onderscheid in, omdat een belangrijk element uit het stappenplan is dat we samen met ouders en leerlingen in gesprek gaan. Dit is voor heel jonge kinderen natuurlijk lastig. Daarnaast maken wij dit onderscheid omdat bepaald (fysiek) gedrag dat bij oudere kinderen niet wenselijk is, bij kleuters nog vaker voorkomt.

Binnen dit stappenplan kennen wij vier verschillende maatregelen om zowel de veiligheid van ieder individu te waarborgen, alsmede om een veilig schoolklimaat te scheppen. Deze vier maatregelen zijn:

1. Eerste waarschuwing
2. Gele kaart (1, 2 en 3) (met time-out);
3. Rode kaart (schorsing);
4. Verwijdering.

De volgende uitgangspunten zijn hierbij belangrijk:

- Uitgangspunt is dat op consequente wijze wordt omgegaan met leerlingen met grensoverschrijdend gedrag;
- Doel is om hen te helpen in het adequaat omgaan met het grensoverschrijdende gedrag;
- Wij hanteren hierbij vaste procedures;
- Communicatie naar alle betrokkenen is hierbij van essentieel belang.

3.1.1 Eerste waarschuwing

Een ernstig incident of incident dat structureel voorkomt, leidt tot een eerste waarschuwing. Zie

bovenstaande grensoverschrijdende voorbeelden (pagina 8 en 9) waarna een eerste waarschuwing volgt.

Hierbij nemen we de volgende stappen:

- Leerkracht: ouders bellen, invullen incidentenregistratie in Parnassys
- Leerling: vult het Oepsblad en het Vertel het je oudersblad in.

De afkoelingsmaatregel houdt in dat een leerling op de gang binnen blijft of in een andere groep verblijft voor 20 min.

3.1.2 Gele kaart (1, 2 en 3) (met time-out)

Wordt gegeven als er, na het geven van een eerste waarschuwing, binnen drie schoolweken weer sprake is van grensoverschrijdend gedrag, zie opnieuw de voorbeelden op pagina 8 en 9. De time-out is geen strafmaatregel maar een ordemaatregel in het belang van de school. De time-out maatregel kan alleen worden toegepast na goedkeuring door de directie van de school.

In geval van een time-out wordt de leerling voor de rest van de dag de toegang tot de eigen klas ontzegd. De leerling verblijft in een andere klas of bij de directie. Tenzij redelijke gronden zich daartegen verzetten, worden de ouders/verzorgers onmiddellijk van het incident en de time-out gemotiveerd op de hoogte gebracht.

Hierbij nemen we de volgende stappen:

- Leerkracht: ouders bellen en uitnodigen voor gesprek, invullen incidentenregistratie in Parnassys
- Leerling: vult het Oepsblad en Vertel het je oudersblad in

Dezelfde dag (of z.s.m.) volgt een gesprek met leerkracht, ouders, leerling (vanaf groep 4 in overleg) en de IB'er. Er wordt een contract opgesteld met gedragsafspraken. Er wordt een datum gepland voor over 6 weken waarop het contract wordt geëvalueerd.

Indien er binnen zes schoolweken na het geven van gele kaart 1 opnieuw grensoverschrijdend gedrag plaatsvindt, volgt gele kaart 2.

Dezelfde stappen worden gevolgd als bij gele kaart 1, maar het contract wordt aangepast en een directielid is aanwezig bij het gesprek.

Indien er binnen zes schoolweken na het geven van gele kaart 2 opnieuw grensoverschrijdend gedrag plaatsvindt, volgt gele kaart 3.

Dezelfde stappen worden gevolgd als bij gele kaart 2, maar de gedragscoördinator sluit nu ook aan bij het gesprek.

De afkoelingsmaatregel houdt in dat er bij iedere nieuwe gele kaart een time-out volgt en dat de leerling minstens een dagdeel of hele dag in een andere groep of bij de directie plaatsneemt.

3.1.3 Rode kaart (schorsing)

Wordt gegeven na 3 gele kaarten of bij een direct ernstig incident welke ingrijpende gevolgen heeft

voor de fysieke of psychische gesteldheid van personen en/of inbreuk veroorzaakt op de veiligheid of onderwijskundige voortgang van de school.

Het bevoegd gezag (directeur bestuurder Stichting De Linge) van de school wordt voorafgaand aan de schorsing in kennis gesteld van deze maatregel en om goedkeuring gevraagd.

- Gedurende de schorsing wordt de leerling de toegang tot de school ontzegd. Voor zover mogelijk worden er maatregelen getroffen waardoor de voortgang van het leerproces van de leerling gewaarborgd kan worden. Schorsing mag niet betekenen dat het doen van toetsen (denk aan cito-entree of eindtoetsen) wordt belemmerd. Dit vraagt passende maatregelen, bijv. het wel tot de school toelaten voor het doen van deze toets. Daarnaast kan het beschikbaar stellen van (thuis)studiemateriaal tot de mogelijkheden behoren.
- De schorsing bedraagt maximaal 3 weken en kan hooguit 2 maal worden verlengd. Wezenlijk is dat de schorsing aan een maximum termijn gebonden is: zij mag geen verkapte verwijdering worden. De termijn is zo gekozen dat in het ernstigste geval de school voldoende tijd ter beschikking heeft om een eventuele verwijdering beslissing op zorgvuldige wijze voor te bereiden.
- De betrokken ouders/verzorgers worden voorafgaand aan de schorsing door de directie uitgenodigd voor een gesprek betreffende de maatregel. Hierbij dienen nadrukkelijk oplossingsmogelijkheden te worden verkend, waarbij de mogelijkheden en de onmogelijkheden van de opvang van de leerling op de school aan de orde komen.
- Van de schorsing en het gesprek met de ouders wordt een verslag gemaakt. Dit verslag wordt door de ouders/verzorgers voor gezien getekend en in het leerlingendossier opgeslagen.
- Het verslag wordt ter kennisgeving verstuurd aan:
  - Het bevoegd gezag (directeur bestuurder Stichting De Linge);
  - De ambtenaar leerplichtzaken;
  - De inspectie onderwijs.
- Ouders kunnen beroep aantekenen bij het bevoegd gezag van de school. Het bevoegd gezag beslist uiterlijk binnen 14 dagen op het beroep.

3.1.4 Verwijdering

Bij het zich meermalen voordoen van een ernstig incident, dat ingrijpende gevolgen heeft voor de veiligheid en/of de onderwijskundige voortgang van de school, kan worden overgegaan tot verwijdering. De wettelijke regeling voor het bijzonder onderwijs is hierbij van toepassing (artikel 40 lid 1, eerste volzin en lid 5 en 6 en artikel 63 lid 2 en 3 van de Wet op het Primair Onderwijs).

Hierbij gelden de volgende voorwaarden:

- Verwijdering van een leerling van school is een beslissing van het bevoegd gezag (Stichting De Linge).
- Voordat men een beslissing neemt, dient het bevoegd gezag de betrokken leerkracht, de directie en de ouders te horen. Hiervan wordt een verslag gemaakt dat aan de ouders ter kennis wordt gesteld en door de ouders voor gezien wordt getekend.

- Het verslag wordt ter kennisgeving opgestuurd naar:
  - De ambtenaar leerplichtzaken
  - De inspectie onderwijs
- Het bevoegd gezag informeert de ouders schriftelijk en met redenen over het voornemen tot verwijdering, waarbij de ouders gewezen worden op de mogelijkheid van het indienen van een bezwaarschrift.
- De ouders krijgen de mogelijkheid binnen zes weken een bezwaarschrift in te dienen.
- Het bevoegd gezag is verplicht de ouders te horen over het bezwaarschrift.
- Het bevoegd gezag neemt een uiteindelijke beslissing binnen vier weken na ontvangst van het bezwaarschrift.
- Een besluit tot verwijdering is pas mogelijk nadat een andere basisschool of een andere school voor speciaal onderwijs is gevonden om de leerling op te nemen of dat aantoonbaar is dat het bevoegd gezag, gedurende acht weken, er alles aan heeft gedaan om de leerling elders geplaatst te krijgen.

Bijlage 1. Mogelijke consequenties op pest- of grensoverschrijdend gedrag

De stappenplannen omschreven in hoofdstuk 2 (pestgedrag) en 3 (grensoverschrijdend gedrag) treden in werking als zich dergelijk gedrag op De Borgwal voordoet. Tijdens gesprekken met leerlingen en/of ouders kunnen de volgende consequenties worden opgelegd:

Ingeval van **pestgedrag** (geldt zowel voor de pester, de dader als het slachtoffer), **fysiek geweld**, **verbaal geweld**, **psychisch geweld**, of **weglopen van de school** geldt:

- Brief of tekening maken over de situatie (doel bewustwording);
- Complimentenblad maken waarop alle partijen complimenten aan elkaar geven (doel omdenken);
- Binnen blijven met een specifieke opdracht, waarin aandacht is voor de gedrags- en/of groepsregels (doel bewustwording);
- Binnen blijven met een opdracht, waarin aandacht is voor de gevolgen voor de ander (doel empathisch vermogen stimuleren);
- Time-out, schorsing en uiteindelijk wellicht verwijdering (zie protocol schorsing en verwijdering, met als doel veiligheid voor alle leerlingen waarborgen).

Ingeval van **digitaal geweld** geldt:

- Korte periode geen online mogelijkheden thuis (in overleg met ouders) en op school (doel voorkomen van digitaal geweld door digitale middelen weg te halen);
- Herhaling van de WhatsHappy lessen en lessen mediawijsheid (doel bewustwording);
- Brief of tekening maken over de situatie (doel bewustwording);
- Binnen blijven met een specifieke opdracht, waarin aandacht is voor de gevolgen van digitaal geweld voor jezelf en de ander (doel empathisch vermogen stimuleren);
- Time-out, schorsing en na herhaling wellicht verwijdering (zie protocol schorsing en verwijdering, met als doel veiligheid voor alle leerlingen waarborgen).

Ingeval van **moedwillige vernielingen** geldt:

- Maken of vergoeden van datgene wat moedwillig vernield is door de leerling (doel voorkomen dat het nogmaals gebeurt, doordat leerling verantwoordelijkheid draagt voor het herstellen van het vernielde. Op De Borgwal is een lijst voorhanden waarin de aanschafwaardes van materialen vermeld staan);
- Binnen blijven met specifieke opdracht, waarin aandacht is voor de gevolgen van de vernieling (doel empathisch vermogen stimuleren);
- Time-out, schorsing en na herhaling wellicht verwijdering (zie protocol schorsing en verwijdering, met als doel veiligheid voor alle leerlingen waarborgen).

Ingeval van **seksuele handelingen** geldt:

- Time-out of schorsing en na herhaling wellicht verwijdering (zie protocol schorsing en verwijdering, met als doel veiligheid voor alle leerlingen waarborgen);
- Tijdens time-out of schorsing aandacht voor de gevolgen voor de ander (doel empathisch vermogen stimuleren).

Ingeval van **wapens of andere gevaarlijke voorwerpen** geldt:

- Time-out of schorsing en na herhaling wellicht verwijdering (zie protocol schorsing en verwijdering, met als doel veiligheid voor alle leerlingen waarborgen);
- Tijdens time-out of schorsing aandacht voor de gevolgen voor de ander (doel empathisch vermogen stimuleren).

Bijlage 2. Stappenplan gedragsprotocol

Gedragsprotocol De Borgwal

Elke leerling heeft in de omgang met andere leerlingen fijne en minder fijne ervaringen. Als er onbewust en incidenteel een duw wordt gegeven, iets vervelends wordt gezegd of wordt kapotgemaakt, voert de leerkracht met de desbetreffende leerling een gesprek. Ouders hoeven niet ingelicht te worden en er hoeft geen incidentregistratie in ParnasSys te worden ingevuld.

EERSTE WAARSCHUWING

Wordt gegeven na:

- Fysiek geweld: bewust hard slaan, duwen, schoppen, spugen, vernielen, beroven, seksuele handelingen.
- Psychisch geweld: pesten, stelselmatig treiteren, vernederen, bedreigen en kleineren (ook digitaal).
- Verbale agressie: brutaal gedrag, uitschelden, schreeuwen, discriminatie (ook digitaal).
- Weglopen van school of tijdens activiteiten.

Stappen:

- Leerkracht: ouders bellen, invullen incidentregistratie ParnasSys.
- Leerling: vult het **Oepsblad** en het **Vertel het je oudersblad** in.

Afkoelingsmaatregel:

- Op de gang, binnen blijven, in een andere groep voor 20 min.

GELE KAART

Wordt gegeven als er binnen drie schoolweken na de eerste waarschuwing weer sprake is van:

- Fysieke, psychische en verbale agressie > zie omschrijving eerste waarschuwing.

Stappen:

- Gele kaart 1: leerkracht: ouders bellen, invullen incidentregistratie ParnasSys
- Leerling: vult **Oepsblad** en **Vertel het je oudersblad** in.
- Gesprek: leerkracht, ouders, leerling, IB'er > contract opstellen.
- Na 6 schoolweken contract evalueren. Indien binnen 6 schoolweken grensoverschrijdend gedrag volgt:
- Gele kaart 2: Zie gele kaart 1 + aanpassen contract + directie aanwezig gesprek.
- Gele kaart 3: Zie gele kaart 2 + gedragscoördinator aanwezig gesprek.

Afkoelingsmaatregel:

- Bij elke gele kaart volgt een **time-out**. De leerling zit minstens een dagdeel of een hele dag in een andere groep of bij de directie.

RODE KAART

Wordt gegeven na:

- 3 gele kaarten.
- Bij direct ernstig incident welke ingrijpende gevolgen heeft voor de fysieke of psychische gesteldheid van personen en/of inbreuk veroorzaakt op de veiligheid of onderwijskundige voortgang van de school.

Stappen:

- Leerkracht: ouders bellen, invullen incidentregistratie ParnasSys.
- IB'er: handelingsplan gedrag opstellen/aanpassen.
- Gesprek: leerkracht, ouders, directie, gedragscoördinator.

Afkoelingsmaatregel:

- Bij een rode kaart volgt een schorsing. De toegang tot school wordt voor minstens 2 dagen ontzegd.

VERWIJDERING

Na 2 rode kaarten volgt de leerling geen onderwijs meer in een klassensetting.

Als de leerling zich tijdens de contractduur aan de afspraken houdt, gaat de leerling een stap omhoog (voorbeeld: gele kaart 3 > gele kaart 2).

Bijlage 3. Verslaglegging rondom pestgedrag en grensoverschrijdend gedrag

Gespreksverslagen

Notificatiecategorie leerling bewerken

Naam	<input type="text" value="Oudercontacten"/>
Afkorting	<input type="text" value="OC"/>
Standaardcategorie op groepskaart	☒
Standaard inhoud	

B *I* U $\frac{1}{2}=\$ $:=$ Paragraaf ▾ ↶ ↷

Aanwezig:

Doel:

Korte samenvatting van de inhoud van het contact:

Incidentregistratie

Notificatiecategorie leerling bewerken

Naam	<input type="text" value="Incidentenregistratie"/>
Afkorting	<input type="text" value="IR"/>
Standaardcategorie op groepskaart	☐
Standaard inhoud	

B *I* U $\frac{1}{2}=\$ $:=$ Paragraaf ▾ ↶ ↷

Betrokkenen:

Incident:

Afspraken:

Vastleggen contract gedragsprotocol

Notitiecategorie leerling bewerken

Naam	Contract gedragsprotocol
Afkorting	CGP
Standaard inhoud	<p>[Naam leerling] heeft op [datum] een gele kaart en time-out gekregen voor grensoverschrijdend gedrag. Zie hiervoor de incidentenregistratie in Parnassys.</p> <p>Zoals volgt uit het gedragsprotocol, stellen wij in samenspraak met de leerkracht, ouders en de IB'er een zogenaamd contract op. Vanaf groep 4 is de leerling hier in principe ook bij aanwezig. In dit contract leggen wij de gedragsafspraken vast die we over zes schoolweken evalueren. Volgt er binnen zes schoolweken opnieuw een overtreding, dan krijgt de leerling een volgende gele kaart en time-out. Het contract wordt dan herzien.</p> <p>Aanwezig bij het opstellen van het contract: Hier wordt genoteerd wie er aanwezig zijn bij het gesprek na de eerste gele kaart.</p> <p>Gedragsafspraken gedurende zes schoolweken: Hier worden de gedragsafspraken met de leerlingen genoteerd. Zo veel mogelijk positief geformuleerd. Het moet duidelijk zijn dat het overtreden van deze gemaakte afspraken een volgende gele kaart betekent.</p> <p>Datum evaluatie contract (over zes schoolweken): Er wordt tijdens het opstellen van het contract al een datum vastgesteld voor over zes weken, om het contract te evalueren.</p>

Bijlage 4. 'Oeps-blad'

OEPS-BLAD

ER IS IETS VERVELENDS GEBEURD, IK VUL NU HET OEPS BLAD IN.

Mijn naam is: _____

Ik zit in groep: _____

Datum: _____

1 Wanneer gebeurde het?

☐ maandag	☐ dinsdag
☐ woensdag	☐ donderdag
☐ vrijdag	

2 Wie waren erbij? _____

3 Waar gebeurde het?

☐ in de klas	☐ bij de wc's	☐ tijdens het overblijven
☐ in de nis	☐ bij de fietsen	☐ in de gymzaal
☐ in de hal	☐ op het plein	

4 Wat gebeurde er?

☐ iemand pestte mij	☐ iemand huilde / was verdrietig
☐ iemand schold mij uit	☐ iemand maakte iets kapot
☐ iemand duwde mij	☐ iemand schopte mij
☐ iets anders namelijk: _____	

5 Wat deed jij?

☐ ik liep weg	☐ ik duwde	☐ ik huilde
☐ ik schopte	☐ ik kneep	☐ ik maakte iets kapot
☐ ik riep een scheldwoord	☐ iets anders namelijk: _____	

6 Wat gebeurde er daarna? _____ _____ _____

7 Had jij er voor kunnen zorgen dat het niet gebeurde? ja nee

Zo ja, wat had je kunnen doen om ervoor te zorgen dat het niet gebeurd was?
_____
_____

8 Wat heb je ervan geleerd? _____ _____

9 Is er nog iets belangrijks wat je erover wilt vertellen? _____ _____

Jouw handtekening: _____

Bijlage 5. 'Vertel-het-je-ouders-blad'

VERTEL HET JE OUDERS BLAD

LEVER DIT BLAD DE VOLGENDE SCHOOLDAG
ONDERTEKEND WEER IN BIJ JE LEERKRACHT

Mijn naam is: _____

Ik zit in groep: _____

Datum: _____

1. Wat is de reden dat je dit blad in moet vullen?

---

2. Wat is er volgens jou gebeurd?

---

3. Welke gedrags- of groepsregel is er overtreden?

---

4. Hoe zorg je ervoor dat dit niet meer gebeurt?

---

5. Wat heb jij nodig om dit probleem op te lossen?

---

6. Wil je verder nog iets kwijt?

Eventuele opmerkingen ouder(s)

---

handtekening voor
gezien ouder(s)